

Sygn. akt III U 8/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2014r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	sekr. sądowy Beata Dzienis

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 lutego 2014r. w Suwałkach

sprawy **M. B. i P. B.**

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o ustalenie braku odpowiedzialności za składki ubezpieczeniowe H. B. (1) i J. B.

w związku z odwołaniem od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego M. B. z dnia 6 grudnia 2013r. znak (...) i P. B. z dnia 6 grudnia 2013r. znak (...)

oddala odwołania.

UZASADNIENIE

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 6.12.2013r. znak (...) orzekł o odpowiedzialności **M. B.** za zaległości H. B. (1) i J. B. za okres od 1.04.2009r. do 2.01.2012r. w wysokości 10.225,00 zł (z czego odsetki za zwłokę liczone do dnia 6.12.2013r. w kwocie 2.925,00 zł) w kwocie 6.032,75 zł, w tym na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie w kwocie 1.999,51 zł i na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w kwocie 4.033,24 zł.

Decyzją też z dnia 6.12.2013r. znak (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego orzekł również odpowiedzialność **P. B.** za zaległości H. B. (1) i J. B. za okres od 1.04.2009r. do 2.01.2012r. w wysokości 10.225,00 zł (z czego odsetki za zwłokę liczone do dnia 6.12.2013r. w kwocie 2.925,00 zł) w kwocie 4.192,25 zł, w tym na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie w kwocie 1.389,49 zł i na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w kwocie 2802,76 zł.

W uzasadnieniu obu tych decyzji wskazał, że zgodnie z postanowieniami art. 112 § 1 ustawy z dnia 29.08.1997r. Ordynacja podatkowa (t. jedn. Dz. U. z 2012r., poz. 749 ze zm.), nabywca przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem za powstałe do dnia nabycia zaległości podatkowe związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, chyba że przy zachowaniu należytej staranności nie mógł wiedzieć o tych zaległościach. Zakres odpowiedzialności nabywcy nie obejmuje odsetek za zwłokę powstałych po dniu nabycia, jednak przepisu tego nie stosuje się do nabywców będących małżonkami lub członkami rodziny podatnika. Nie można wydać decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej, jeśli do końca roku kalendarzowego, w którym powstała zaległość podatkowa upłynęło 5 lat.

M. B. i P. B. nabyli gospodarstwo rolne H. B. (1) i J. B.. Zgodnie z cytowanymi wyżej przepisami, nabywcy – członkowie rodziny odpowiadają za należności z tytułu nieopłaconych składek przez w/w na ubezpieczenie społeczne rolników za okres II kwartału 2009r. do 2.01.2012r.

W odwołaniach od tych decyzji M. B. i P. B. zarzucili im:

1. naruszenie art. 112 § 1 ustawy z dnia 29.08.1997r. Ordynacja podatkowa (t. jedn. Dz. U. z 2012r., poz. 749 ze zm.) w zw. z art. 52 ust. 1 pkt. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników poprzez jego błędną interpretację i niepełne przeprowadzenie postępowania dowodowego przez organ rentowy oraz nie wzięcie pod rozwagę, iż nabyli nieruchomości objęte księgą wieczystą o numerze KW (...) i (...) w drodze umów darowizny z dnia 10.02.2012r., sporządzonych w formie aktu notarialnego przed notariuszem B. F. za Repertorium A (...) i (...), gdzie darczyńcy H. B. (1) i J. B. oświadczyli, iż darowane nieruchomości są wolne od wszelkich długów i obciążeń wobec Skarbu Państwa, innych osób prawnych i fizycznych, nie są ograniczone roszczeniami osób trzecich oraz w stosunku do nich nie jest prowadzona egzekucja sądowa ani administracyjna, co skutkuje tym, iż mimo zachowania należytej staranności nie mogli wiedzieć, iż darczyńcy H. B. (1) i J. B. mogą ponosić odpowiedzialność za jakiegokolwiek zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników, w tym w szczególności za okres od 1.04.2009r. do 2.01.2012r.

2. naruszenie art. 112 § 4 pkt. 1 i 2 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 52 ust. 1 pkt. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników poprzez niezastosowanie i orzeczenie przez organ rentowy odpowiedzialności za składki na ubezpieczenia społeczne rolników H. B. (1) i J. B., podczas gdy na gruncie przepisów o ubezpieczeniach społecznych rolników w związku z przepisami Ordynacji podatkowej pojęcie „podatnika” pokrywa się z pojęciem „płatnika”, co skutkuje tym, że zgodnie z art. 52 ust. 1 pkt. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w zw. z art. 112 § 4 pkt. 1 i 2 Ordynacji podatkowej nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania H. B. (1) i J. B..

3. brak umożliwienia obrony swoich praw w postępowaniu zakończonym wydaniem skarżonych decyzji, co w istotny sposób wpływa na ich nieważność.

Wskazując na powyższe wnosili o:

1. zmianę zaskarżonych decyzji w całości i orzeczenie do co istoty sprawy, że nie ponoszą odpowiedzialności za zaległości na ubezpieczenia społeczne rolników H. B. (1) i J. B..

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, uzasadniając jak w zaskarżonych decyzjach. Powołał się przy tym na art. 52 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t. jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 1403), który traktuje, że do składek na ubezpieczenie społeczne rolników stosuje się odpowiednio art. 112 § 1 Ordynacji podatkowej.

Zgodnie zaś z tym art. 112 § 1 Ordynacji podatkowej, nabywca przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem za powstałe do dnia nabycia zaległości podatkowe związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, chyba że przy zachowaniu należytej staranności nie mógł wiedzieć o tych zaległościach.

Poza tym organ rentowy wskazał, że powszechnie jest przyjęte, że przy sporządzaniu umowy darowizny nieruchomości rolnej nabywca żąda od zbywcy przedłożenia stosownych zaświadczeń o braku zaległości podatkowych pozostających w związku z działalnością rolniczą zbywającego, takich jak podatek rolny oraz składki na ubezpieczenie społeczne rolników. Jest to staranność ogólnie przyjęta przy zawieraniu umów przenoszących własność gospodarstwa rolnego. Co więcej, na mocy art. 306g Ordynacji podatkowej, odwołujący się sami byli uprawnieni do uzyskania zaświadczenia o wysokości zaległości podatkowych zbywających. Odwołujący się przed podjęciem decyzji o przyjęciu darowizny nie uzyskali urzędowo poświadczonych informacji co do zaległości ciążyących na zbywcach, za które mogliby podnosić odpowiedzialność. Tym samym nie zachowali należytej staranności przy nabyciu nieruchomości rolnych.

Przyjęcie samych oświadczeń darczyńców co do braku zaległości podatkowych wskazuje na świadome niedbalstwo odwołujących się i działanie w złej wierze.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołań za uzasadnionych uznać nie można było.

Zgodzić się mianowicie należy z organem rentowym, że M. B. i P. B. ponoszą odpowiedzialność za zaległości H. B. (1) i J. B. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne rolników za wskazany w zaskarżonych decyzjach okres czasu. Stosownie bowiem do art. 52 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, do składek na ubezpieczenie społeczne rolników stosuje się między innymi odpowiednio art. 112 § 1 i 3 Ordynacji podatkowej. Ten zaś stawowi, że nabywca przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem za powstałe do dnia nabycia zaległości podatkowe związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, chyba że przy zachowaniu należytej staranności nie mógł wiedzieć o tych zaległościach. Zakres tylko odpowiedzialności nabywcy jest ograniczony do wartości nabytego przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części.

Z treści tych przepisów wynika więc, że nabywca gospodarstwa rolnego odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze zbywcą za powstałe do dnia nabycia zaległości składkowe związane z prowadzonym gospodarstwem rolnym, chyba że przy zachowaniu należytej staranności nie mógł wiedzieć o tych zaległościach (na przykład wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 9.01.2013r., III AUa 1037/12). M. B. i P. B. nabyli tymczasem w drodze darowizny gospodarstwa rolne od swoich rodziców H. B. (1) i J. B. i nie zachowali należytej staranności w ustaleniu, czy zalegają oni z zapłatą składek na ubezpieczenie społeczne rolników. Zachowaniem takiej staranności nie jest na pewno poprzestanie na oświadczeniach H. B. (1) i J. B., złożonych przed notariuszem, że darowane nieruchomości rolne są wolne od wszelkich długów i obciążeń wobec Skarbu Państwa i innych osób prawnych i fizycznych. Osoba przecież chcąc dochować należytej staranności nie może poprzestać na takich oświadczeniach. Dopiero upewnienie się o braku takich zaległości w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego powodowałoby dochowanie należytej staranności. Słuszne zatem jest stanowisko organu rentowego, że przy sporządzaniu umowy darowizny nieruchomości rolnej nabywca żąda od zbywcy przedłożenia stosownych zaświadczeń o braku zaległości podatkowych pozostających w związku z działalnością rolniczą zbywającego, takich jak podatek rolny oraz składki na ubezpieczenie społeczne rolników. Jest to właśnie staranność ogólnie przyjęta przy zawieraniu umów przenoszących własność gospodarstwa rolnego. Nabywcy są uprawnieni też, jak wskazał organ rentowy, do uzyskania nawet zaświadczenia o wysokości zaległości ciężących na zbywcach.

Fakt tymczasem, że zbywcami gospodarstwa rolnego są rodzice, nie zwalnia od obowiązku zachowania należytej staranności. Trzeba przecież zauważyć, że ustawodawca w art. 111 § 1 Ordynacji podatkowej przewidział, że członek rodziny podatnika odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem prowadzącym działalność gospodarczą za zaległości podatkowe wynikające z tej działalności i powstałe w okresie, w którym stale współdziałał z podatnikiem w jej wykonywaniu, osiągając korzyści z prowadzonej przez niego działalności, który również – na mocy art. 52 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników – ma zastosowanie do składek na ubezpieczenia społeczne rolników.

Ustawodawca ma więc na uwadze szczególne więzy osób najbliższych i ich wzajemnie zorientowanie się w stosunkach co do nich zaistniałych. W ogóle w instytucji dotyczącej ochrony wierzycieli w razie niewypłacalności dłużnika ustawodawca przewidział, że jeżeli skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Nie może to być bez znaczenia w niniejszej sprawie, ponieważ H. B. (1) i J. B. są dłużnikami wobec Skarbu Państwa (Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego) jako ich wierzyciela. Odwołujący się niewątpliwie zaś, jako najbliżsi zamieszkujący zresztą z H. B. (1) i J. B., uzyskali korzyść majątkową.

Mając więc na uwadze, że odwołujący się nie kwestionowali samej wysokości zadłużenia, co potwierdzili na rozprawie, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie.

PW/mmw